

Doorwerken tot je **67ste**

Nederland vergrijst en de daarbij stijgende pensioenkosten maakt het noodzakelijk dat de beroepsbevolking langer aan het werk blijft. In de bouw is dat problematisch omdat het werk lichamelijk zwaar is. Maar ook de zogeheten 'psychosociale' omstandigheden spelen hier een belangrijke rol in. Een gesprek met onderzoekster Karen Oude Hengel van TNO.

Doorwerken tot je 67ste zit er voor veel bouwplaatsmedewerkers nog niet in. In 2012 was de gemiddelde pensioenleeftijd in de bouw 62,5 jaar. Langer doorwerken is voor velen lichamelijk eenvoudigweg niet haalbaar. Toch zal dat wel moeten, want in het regeerakkoord staat vastgelegd dat in 2021 tot 67 doorgewerkt moet worden – ook door de bouwers.

'Duurzame inzetbaarheid' is de term waarmee bedoeld wordt dat werknemers niet alleen het vermogen en de wil hebben om door te werken, maar ook de mogelijkheden krijgen van de werkgever en sector. Werkgevers zoeken de oplossing doorgaans in het verminderen van de lichamelijke belasting van de werknemer. Dit soort maatregelen heeft het

meeste effect wanneer de verschillende aspecten die ermee samenhangen ook goed zijn geregeld. Gedacht moet worden aan zaken als een juiste werkhouding, een goede verhouding tussen werk en pauze en een gezonde leefstijl. Karen Oude Hengel van TNO ontwikkelde een programma met als doel om bouwvakkers langer gezond en productief aan het werk te houden.

Onderzoek

Het programma is onderdeel van het promotieonderzoek dat Oude Hengel uitvoerde aan de VU te Amsterdam. Ze vertelt: "Het langer aan het werk houden van werknemers in de bouw is niet alleen een kwestie van het werk lichter maken. Werknemers moeten zowel het vermogen hebben om het werk uit te (blijven) voeren, als de motivatie om dit te doen. Zo geven bijvoorbeeld werknemers die weinig afwisseling in de werkzaamheden hebben aan het werk niet tot hun 65ste vol te blijven houden. Je moet dus ook arbeidsvriendelijk *kunnen* en *willen* werken; het is de taak van de werkgever om hiervoor de voorwaarden te scheppen."

Het onderzoek bestond uit drie onderdelen, namelijk:

- **Fysieke belasting** Hoe is een betere werkhouding te realiseren zodat het werk lichter wordt, het lichaam minder snel slijt en er minder verzuimd zal hoeven worden?
- **Hersteltijd** Hoe zijn de werkzaamheden zodanig in te delen dat er een juiste verhouding tussen werk en pauzes is waardoor het lichaam minder tijd nodig heeft om van een bepaalde inspanning te herstellen?
- **Communicatie** Spreken werknemers hun werkgever en hun collega's aan op een verkeerde werkpraktijk? Hierbij werd een zogeheten 'empowerment trainer' ingezet die de werknemers handvatten bood om met de uitvoerder en met elkaar te communiceren over de arbeidsomstandigheden.

Het onderzoek heeft plaatsgevonden onder 293 werknemers van 6 bouwbedrijven. Deze werknemers werden in twee

